

## KÚRIA

Bfv.I.505/2012/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év október hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

### **v é g z é s t:**

Az embercsempészás büntette és más bűncselekmények miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben az V. rendű terhelte védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szegedi Városi Bíróság 11.B.2678/2009/210. számú, valamint a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.486/2011/29. számú ítéletét az V. rendű terhelte **vonatkozó** részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem pedig azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

### **I n d o k o l á s:**

A Szegedi Városi Bíróság a 2010. december 3. napján kelt 11.B.2678/2009/210. számú ítéletével az V. rendű terhelte bűnösnek mondta ki a Btk. 218. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő embercsempészás büntetében, mint társtettes, és ezért egy év négy hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette, emellett 200 euró összegben vagyonekobzást rendelt el vele szemben; rendelkezett a terhelte által előzetes fogvatartásban töltött idő esetleges beszámításáról és a bűnügyi költség viseléséről is.

Az első fokú határozat ellen az ügyész az V. rendű terhelte terhére

- a minősítést is támadva - a büntetés bünszervezetben elkövetővel szembeni kiszabása, és erre tekintettel hosszabb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés, valamint közügyektől eltiltás kiszabása, a terhelt és védője a terhelt felmentése, másodlagosan pedig a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Csongrád Megyei Bíróság az első fokú ítéletet a 2011. szeptember 7. napján kelt 1.Bf.486/2011/29. számú ítéletével felülbírálván az V. rendű terheltre vonatkozóan akként változtatta meg, hogy a terhelttel szemben a büntetést mint bünszervezetben elkövetővel szemben tekintette kiszabottnak, a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzte, a terheltet három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától és megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az első fokú bíróság által megállapított tényállást az V. rendű terheltre vonatkozóan az iratok, valamint a terhelt által a nyilvános ülésen a személyi körülményei kapcsán tett nyilatkozata alapján kiegészítette, illetve helyesbítette.

A jogerős határozatok ellen az V. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványt nyújtott be, annak jogalapját a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjában jelölve meg.

Indítványában arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok számos eljárási hibát vétettek; így az első fokú bíróság - ahogy arra a másodfokú bíróság ítéletében rá is mutatott - egyik tárgyalási napra elmulasztotta a XIV. és XV. rendű terhelt hirdetményi idézését, emellett a tárgyaláson hozott egyesítő végzése ellen nem engedett fellebbezési jogot, emellett az V. és X. rendű terhelt védője azonos volt, pedig az érdekellentét miatt védelmükben nem járhatott volna el ugyanaz a védő.

Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság pedig azzal sértett eljárási szabályt, hogy a nyilvános ülésen a védelem által az egészségi állapotára vonatkozóan tett nyilatkozatot a tényállásba beemelte, emellett kellő alap nélkül következtetett arra, hogy a terhelt bünszervezetben követte el a terhére rótt cselekményt, a rendelkezésre álló adatokból ugyanis az nem volt megállapítható, hogy a tudata a bűncselekmény elkövetése előtt átfogta volna a bünszervezet tárgyi ismérveit, azt, hogy bünszervezethez csatlakozik.

Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámításáról.

Hivatkozott arra is, hogy a másodfokon eljáró tanács elnöke ellen büntetőeljárás van folyamatban, ezért ő a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjára figyelemmel elfogult volt és az ügyben nem járhatott volna el.

Végül kifogásolta azt is, hogy a védencével szemben kiszabott büntetés súlyosabb az ügy IV. és VIII. r. terheltjével szemben kiszabott büntetésnél.

Az eljárási szabálysértések alapjaként hivatkozott a Be. 45. § (1) bekezdés c) pontjára, a 67. § (1) és (2) bekezdésére, a 260. § (1) bekezdésére és a 300. §-ára, illetve a másodfokú eljárás kapcsán a 361. § (1) bekezdésére és a 21. § (1) bekezdés e) pontjára. Emellett álláspontja szerint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint azért is helye van felülvizsgálatnak, mert a másodfokú bíróság ítéletét a 373. § (1) bekezdés II. c) pontja szerinti eljárási szabálysértéssel hozta meg.

Mindezekre figyelemmel a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére és az eljáró bíróságok új eljárásra utasítására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az indítvány túlnyomórészt olyan eljárási szabálysértésekre hivatkozott, amelyek nem szerepelnek a felülvizsgálati okok között; a terhelt érdekében a védő nem hivatkozhat olyan szabálysértésre, amely más terheltek jogait sértette; emellett az esetleges egyéb okból fennálló elfogultsági kifogás miatt sincs helye felülvizsgálatnak.

Utalt arra, hogy tévedett az indítványozó akkor, amikor úgy vélte, hogy a másodfokú bíróságnak nincs lehetősége a nyilvános ülésen tett terhelti nyilatkozat figyelembe vételére, ahogy akkor is, amikor kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem rendelkezett az előzetes fogvatartás és a házi őrizet beszámításról, miután erre az első fokú bíróság ilyen tartalmú rendelkezésére tekintettel nem volt szükség.

Megítélése szerint az indítványozó a bűnszervezet kapcsán kifejtettekkel az irányadó tényállást támadta; az első fokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállásban rögzítettek szerint a terhelt tudomással bírt arról, hogy cselekményével - ugyan eseti jelleggel - egy olyan

bűnszervezethez kapcsolódik, amelyik migránsok több országon keresztül történő csempészésével foglalkozott.

Ezért a cselekmény helyes jogi minősítésére és a kiszabott büntetés törvényes voltára tekintettel a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt (BF.1265/2012.).

A védő a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételeiben lényegében megismételte korábbi kifogásait.

A nyilvános ülésen az indítványozó az indítványát - a Be. 373. § (1) bekezdésének II. c) pontja szerinti eljárási szabálysértésre hivatkozó részét kivéve -, illetve a Legfőbb Ügyészség az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdése alapján a megtámadott határozatokat az indítványban megjelölt okok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - és az indítványozó által nem hivatkozott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges egyéb eljárási szabálysértésekre is tekintettel vizsgálta felül.

A felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben megalapozatlannak találta.

Felülvizsgálatnak van helye a Be. 416. § (1) bekezdésének - indítványozó által hivatkozott - b) pontja szerint akkor, ha büntetőjogi szabály megsértésével törvénysértő büntetést szabtak ki, míg a c) pont szerint akkor, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, illetve a II-IV. pontjának valamelyikében megjelölt eljárási szabálysértéssel került sor.

A védő által hivatkozott eljárási szabálysértések azonban valódiságuk esetén sem tartoznak a felülvizsgálatot megalapozó körbe.

Annak vizsgálatára, hogy sérültek-e más terheltek - így a védő által megjelölt XIV. és XV. rendű terhelt - eljárási jogai, kizárólag az erre jogosultak által az ő érdekében előterjesztett indítvány alapján kerülhetne sor; így ezzel - és a Be. indítványozó által felhívott szabályának, a 67. § (1) és (2) bekezdésének esetleges sérelmével - érdemben a Kúria nem is foglalkozott.

Az egyesítést kimondó határozat elleni fellebbezés kapcsán emelt védői kifogás sem tartozik a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában taxatív felsorolt és a felülvizsgálati eljárásban vizsgálható

eljárási szabálysértések körébe, ráadásul alaptalan is, miután a következetes bírói gyakorlat szerint - amelyet a Be. 308. § (4) bekezdése át is vett - nincs helye fellebbezésnek az ügyek egyesítését kimondó, tárgyaláson hozott határozat ellen.

Nem helytálló az a védői hivatkozás sem, hogy a védenca és a X. r. terhelt között érdekellentét állt fenn, ennek ellenére védelmüket ugyanaz a védő látta el. A jogerős határozat az V. rendű terhelt cselekvőségét az 5. tényállási pontban, míg a X. rendű terhelt által elkövetett cselekményt a 12. tényállási pontban rögzíti; a két tényállási pont összevetéséből megállapítható, hogy a két terhelt két különböző cselekménye időben és térben jól elkülöníthető, egymással semmiben nem függ össze. Ezért a két terhelt között érdekellentét nem is állhatott fenn.

A Be. indítványban felhívott 45. § (1) bekezdésének c) pontja annak a védőnek a kizártságáról szól, aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsít, vagy akinek az érdeke ellentétes a terhelt érdekével. Erre vonatkozóan azonban az indítványozó semmilyen tény nem jelölt meg, így eljárási kifogása értelmezhetetlen.

A Be.-nek az indítványozó által felhívott egyéb szabályai közül a 260. § arról rendelkezik, hogy a pervezető végzést nem kell indokolni, illetve a bizonyítási indítvány elutasítását az ügydöntő határozatban kell indokolni; a 300. § szerint pedig arról, ha a szakértő kirendelése a tárgyaláson válik szükségessé, a tanács elnöke nyomban megidézi a tárgyalásra a szakértőt, vagy a tárgyalást elnapolja a szakvélemény elkészítése érdekében.

Ezeknek az eljárási szabályoknak az esetleges megsértése nem eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést, így nem alapozza meg a felülvizsgálatot sem; így érdemben a Kúria ezt sem vizsgálta. Emellett az indítványozó nem is fejtette ki, hogy a hivatkozott eljárásjogi rendelkezések mikor és mennyiben sérültek meg.

Nem foghatott helyt az a védői kifogás sem, amely szerint a másodfokú bíróság eljárásában megsértette a Be. 361. § (1) bekezdését, illetve a 21. § (1) bekezdés e) pontját.

A 361. § (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy mikor van helye a másodfokú eljárásban a fellebbezés elintézésének nyilvános ülésen. Miután ez a szabály sem szerepel a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - a felülvizsgálati eljárást megalapozó - eljárási szabálysértések között, ezzel sem foglalkozott érdemben a Kúria. Rámutat azonban arra, hogy a másodfokú bíróság a törvényi feltételeknek megfelelően járt el, amikor nyilvános ülésen hozta meg határozatát, ahogy akkor is, amikor a 361. § (2) bekezdés b) pontja alapján eljárva a terhelteket a büntetéskiszabási

körülmények - ezen belül az egészségi állapotuk, illetve személyi körülményeik - kapcsán meghallgatta, és nyilatkozatuk alapján a tényállást kiegészítette.

A Be. 21. § (1) bekezdés e) pontja szerint az ügyben nem járhat el az a bíró, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható el.

Kétségtelen, hogy a Be. 373. § (1) bekezdés II. b) pontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményez, ha az ügyben kizárt bíró jár el.

Ez a szabály azonban - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség indítványában helyesen rámutatott - a töretlen bírói gyakorlat szerint csak az ún. abszolút kizárási okokra vonatkozik; így nem alapozza meg a felülvizsgálatot az ún. relatív kizárási ok.

Ráadásul az indítványozó nem is jelölte meg azt, hogy az általa felhozott ok a konkrét ügyben miért tette volna elfogulttá a másodfokú bíróság tanácsának elnökét.

Ugyancsak hivatkozott a védő a másodfokú eljárás kapcsán a Be. 373. § (1) bekezdésének II. c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésre. Erre vonatkozóan azonban az indítványát a nyilvános ülésen nyilatkozva nem tartotta fenn; így azzal a Kúria nem foglalkozott.

Nem észlelt a Kúria a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott egyéb eljárási szabályszegést sem.

A bűnszervezet kapcsán kifejtettek tekintetében pedig az indítvány a törvényben kizárt.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás a felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

Az első fokú bíróság által megállapított tényállás 5. pontja szerint az V. rendű terheltet a III. rendű szervezte be a migránsok 2008. augusztus 12-i szállításába, és az I. rendű terhelt telefonon egyezett meg vele abban, hová kell őket vinnie.

Emellett a bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az V. rendű terhelt tagadásával szemben társai rá nézve terhelő vallomása alapján állapította meg: a terhelt tudta a szállítandó személyekről, hogy illegálisan tartózkodnak M.-on, és több alkalommal ajánlkozott ilyen szállításra (első fokú ítélet 47.

oldal utolsó bekezdés).

Miután a töretlen bírói gyakorlat szerint a tényállás részét képezik azok a tények is, amelyeket - ítéletszerkesztési hiba folytán - nem a történeti tényállásban, hanem az indokolás más részében rögzít a bíróság, ezek a tények is a tényállás részét képezik.

Emellett a másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást azzal, hogy társaival együtt az V. rendű terhelt tudomással bírt arról, miszerint az I. rendű terhelt embercsempészéssel foglalkozik, bűnszervezetet működtet és ehhez a szervezethez csatlakozott a tényállás 5. pontjában írt cselekményével (másodfokú ítélet 11. oldal negyedik bekezdése).

Miután pedig a tényállás ezzel a kiegészítéssel irányadó, és az nem támadható, továbbá az a Kúriát esetleges megalapozatlansága mellett is köti, a védő akkor, amikor arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság helytelenül értékelte a bizonyítékokat és ekként helytelenül következtetett arra, hogy védence a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a bizonyítékokon keresztül a törvényben kizárt módon a tényállást támadta.

Nem megalapozott a büntetést támadó védői álláspont sem.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint a törvénysértő büntetés csak akkor lehet felülvizsgálat tárgya, ha az a bűncselekmény törvénysértő minősítésével vagy a büntető anyagi jog más szabályának megsértésével függ össze.

A bűncselekmény minősítése azonban törvényes.

A Btk. 218. § (2) bekezdés szerinti bűncselekmény büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés; erre és az irányadó tényállásra figyelemmel így nem sértett anyagi jogi szabályt a másodfokon eljáró bíróság akkor sem, amikor a büntetést a Btk. 98. § (1) bekezdésének alkalmazásával a terhelttel mint bűnszervezetben elkövetővel szemben szabta ki.

Az pedig, hogy az egyébként törvényes büntetés az eljárás többi terheltjével szemben kiszabott büntetéshez képest arányos-e, ugyancsak nem lehet tárgya a felülvizsgálatnak.

Az indítványnak a másodfokú bíróság mulasztására hivatkozó - a terhelt által előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámításával kapcsolatos - kifogása miatt pedig a felülvizsgálat kizárt.

Akkor, ha a bíróság kényszerintézkedés tartamának beszámításáról elmulasztott rendelkezni, azt a Be. 576. §-a alapján eljárva különleges eljárás keretében pótolja. A Be. 416. § (4) bekezdés c) pontja szerint pedig nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés különleges eljárásban orvosolható.

Emellett az első fokú bíróság ítéletében rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámításáról, így arról a másodfokú bíróságnak nem is kellett döntenie.

Mindezekre figyelemmel a megtámadott határozatokat a Kúria a Be. 426. §-a alapján hatályban tartotta.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján és a 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az abban szereplő feltételek esetén a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a bíróság az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2012. október 2.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó  
bíró, Trappné dr. Kiszely Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

AIné írnok